

మొలకున వచ్చేసింది; దేవుడికి.

నేనంటే ముగిశాక అర్చకులు, ఆలయ సరివారం గుడి తలుపులన్నిటికీ దిట్టంగా తాళాలు దిగించి ఆవులిస్తూ వెళ్ళిపోయారు.

రాత్రులు ఊరంతా నడమణిగే శబ్దాలు అంతకంతకూ మరిగిపోతుండగా వెళ్ళే గుడి గోడల బండల మీద సుతిమెత్తగా మెరుస్తోంది.

చిరుగాలికి దృఢ స్తంభం గంటలు గణ గణ మంటుండగా నిదుర మత్తు పూర్తిగా వదిలిపోయింది దేవుడికి.

వొళ్ళునిరుచుకుంటూ విగ్రహం లోంచి బైట కొచ్చేశాడు.

అడవి దడవే ఇలా వేళ తాని వేళమెలకువ రావడం అలాటే దేవుడికి.

గర్భగుడిలో చిక్కు చిక్కుమని వెలుగు తున్న చమురు ప్రమిదల కేసి దీనంగా చూసినంత సేపు చూశాక, కడుపులో ఆకలి కర్పారంలా రగిలే సరికి, ప్రసాదమేమైనా దొరుకుతుందేమోనని గుడి అంతా కలయ జూశాడు దేవుడు.

నైవేద్యాల తట్టలు, పళ్ళు ఫలహారాల తట్టలు అన్ని ఖాళీగా కనిపించాయి.

మత్తెక్కించే పూలవాసన ఖగరుచందనాల ఘూలులో కలిసి వెగలు పుట్టిస్తుండగా కాస్త మామూలు మంచి గాలి వీల్చుకొనమన్నవని గర్భగుడి నుంచి బైట కొచ్చేశాడు దేవుడు.

స్వర్ణంలోకి వచ్చినట్లుపించింది.

గురుశిష్యులు వేదాన్ని పల్లె వేస్తున్నట్టు గాలి వెన్నెలా పోటీపడి గుడిని మంత్రించేస్తు న్నాయి.

విశ్వానంలా నిలుచున్న దృఢ స్తంభం మీద విశ్వాసాల్లా సుతిమెత్తగా మోగుతున్నాయి చిరుగంటలు.

గోపురాల మీద బొమ్మలు ప్రాణం వస్తే వెళ్ళిపోమేలా ఉన్నాయి.

మండపంలో వెళ్ళకేల వడుకుని జాలుగా వడుతున్న వెన్నెల వారని మాస్తూ, మాపుల్ని నేరుగా చంద్రుణి కేసి తిప్పి, వలకరింపుగా నవ్వాడు దేవుడు: ఎన్నాళ్ళయింది చంద్రుణ్ణి చూసి!

ఏ వాన పూటో, అమావాస్య నాడో రాతి వేళ మెలకువ వచ్చి యాతన పెట్ట కుండా, ఇలా వున్నది రాతి మెలకువ రావ డం వలమానందం అనిపించింది దేవుడికి.

అలా మండపంలో చాలాసేపు పుడుకుని ఉండిపోయి, ఆ తరువాత ఒత్తిగిలి లేచి నన్నగా కూరిరాగం తీసుకుంటూ ఆనరణలో అటూ ఇటూ వచ్చాడు చేశాడు.

తన గొంతు ఇంత మధురంగా ఉంటుం డా! అనుకుంటూ రాగం సాగిస్తూ గర్భగుడి చుట్టూ ప్రదక్షిణ చేశాడు.

అలా నడుస్తూ నడుస్తూ నవ్వుకున్నాడు దేవుడు.

దూర దూరాల నుంచి గుడి కాస్తే వేదాది వందలాది భక్తులు ఈ బండల మీద ప్రదక్షిణలు చేస్తూ ఇక దేవుడి దగ్గర కెళ్ళాలని పవిత్రతను ఆసాదించుకుంటారు గాని, జీవితంలో వేసే ప్రతి అడుగుగా దేవుడి వైపు వేసే అడుగుగా ఉండాలని అనుకోరెందుకో?

(వదక్షిణ ముగించి వచ్చి మెట్ల మీద కూర్చున్నాడు దేవుడు.

ఇక్కడే తను కూర్చున్నట్లు మరుసటి రోజు భక్తులకి తెలిస్తే ఈ బండలకే కొబ్బరి కాయలు కొట్టి పూజలు చెయ్యారా?

బారుగా ఖాళీగా ఉన్న 'పూజ' కేసి,

దర్శనాలకి టక్కెట్లన్నీ కౌంటర్ల కేసి చూసి జాలి జాలిగా నవ్వుకున్నాడు దేవుడు. నిక్కడైనా ఉండగల తనని రాతి బొమ్మ లో మాడదానికి ఇక్కడికి ఇంత దూరం వచ్చి ఇన్ని ప్రయాసాలు పడడమెందుకు? ఒక్కసారిగా గుళ్ళోంచి వెళ్ళిపోదామని పించింది దేవుడికి.

అయితే, విశ్వానం నుంచి పుట్టిన తను విశ్వాసానికి కట్టుబడక తప్పదని, అయోచనని నిగ్రహించుకున్నాడు.

నిలూరుగా నిలుచున్న దేవుడు ఉండి ఉండి అశక్తుడిలా ఉన్నవోటే క్రుంగుతూ బండల మీద చతికిల వడ్డాడు. రమ్మన్నా లాని కన్నీరు పూన్యంలో ఆర్చిగా రగులుతుండగా తెరుచుకున్న కళ్ళలో అలాగే మళ్ళీ శిలా ప్రతిమలాగే ఉండిపోయాడు దేవుడు, చాలాసేపు. లెక్క లేనన్ని యుగా లంతా సేపు. అలికిడైతే, దద్దరిల్లి నల్లయి, తల తిప్పి చూశాడు.

దూరం వెళ్ళి ఆగి చూసింది ఎలుక, "మహా మల్లో నాకేం పని? అని మనుషులక్కావాలి. ఈ ఎలుక జన్మకి పుటలు తిండి కావాలి. అదెలాగూ దొరుకుతోంది. సుప్త్య స్థితివి కాదు. మీ రెవరివైతే నా కెందుకూ? అయినా మూల వరుసకి సుప్త్య దేవుడివే అయితే గుళ్ళో వెళ్ళగా ఉండగా ఆరుబైట మంచులో ఇదేం ఖర్చు నీకు? చిన్న దాప్తయినా నీ మేలుకోరి దేవున్నా... సుప్త్యలా ఆరుబైట తిరిగడం మనుషులకి తెలిస్తేమరీప్రమాదం...

ఉన్నారని విట్టూర్చాడు దేవుడు, దొరికిన ఒక్క జీవితం దానిన తాను వెళ్ళిపోయింది. ఈ పాడు జీవులంతే- ఎవరి కెవరు? సాత్యుగా నోరెండుకుపోతున్నట్లుపించి, అటూ ఇటూ చూసి, కొణాయి దగ్గర కెళ్ళాడు దేవుడు, కడుపు నిండా నీళ్ళు తాగేశాడు. ఎలుకలో మాట్లాడిన తర్వాత మనసు తేలిక పడలేదు సరికాదా! మరంత దిగులుతో బరువెక్కింది.

మనసులింతేనా? ఈ జీవులంతేనా? అనుకుంటూ గుళ్ళో దర్శనానికి వెళ్ళే క్యూ లో మెల్లగా నడవసాగాడు దేవుడు.

సంవత్సరాల తరబడి శతాధిక సహస్రై ధిక భక్తులు- ఆడ, మగ, బాల, వృద్ధ జనాలునడిచిన దారిలో అడుగులో అడుగేస్తూ నడుస్తుండగా- దేవుడి గుండెల్లో అశేష జన పౌద్రులు ఘోష మారు మోగుసాగింది.

ఎందరు భక్తులు-ఎలాంటి భక్తులు- ఎన్నెన్నోని కోరికలు

మహాభిషేకం రోజున నిశ్చయంగా విన్న ప్రార్థనల్లో కొన్ని సదే సదే గుర్తున్నాయి దేవుడికి-

నా కొడుకు గుండె బబ్బు నయం చెయ్యి తండ్రి అన్న తల్లి, లాభాలు పెంచమన్న వర్తకుడు, సోటి వ్యాపారిని ముంచమన్న మరో వర్తకుడు, ప్రేమ ఫలవడం చెయ్యమన్న సదాశేష వడుచు, ఎన్నికల్లో గెలిపించమన్న నాయకుడు, కడుపు పోగొట్టన్న వితంతువు, దేసుల్లో ఛాన్సు తగిలినస్తే నాలూ ఇస్తానన్న బాదగాలు...

ఏం కోరికలు! ఎన్ని కోరికలు!!

తీర్చినా, తీర్చకున్నా! తీర్చ లేకున్నా, అన్ని తను వింటున్నాడు కదా? అదే వాళ్ళకి గొప్ప ఊరలు కదా?

మరి-ఇప్పుడు తనకు అవసరమైతే- వినడానికి ఒక్కరూ వేరే! ఎవరూ లేరే!

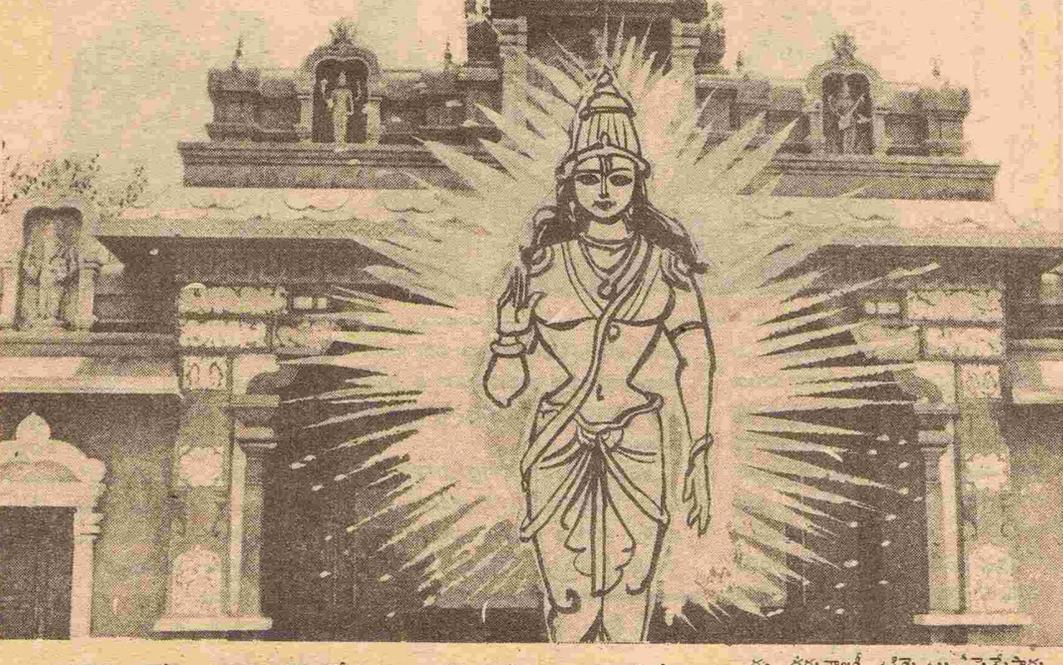
'పూజ' దారిలోన గర్భగుడిలోకి వెళ్ళి పోయిన దేవుడు మళ్ళీ విగ్రహంలోకి వెళ్ళి పోయాడు.

అలా గంటల తరబడి యోచనలో ఉండి పోయిన దేవుడికి ఒక్కసారిగా అలసట అని పించింది.

కాస్తేపటిలో వేకువ జాము అయింది. గుడి తలుపులు ఒక్కొక్కటి తెరుచు కున్నాయి.

సుప్తభాతం వినిపిస్తుండగా దేవుడికి వచ్చిన నిద్ర పట్టేసింది.

తేడు! - కృష్ణ

అర్ధరాత్రి దాటినట్టు అక్క డెక్కడో గంటలు కొడుతుండగా మబ్బుల మెట్టెక్కి నట్లనడే అశాశం మేడెక్కిన చంద్రుణ్ణి చూసి నీరసంగా నవ్వాడు దేవుడు; బోకో కొడు తోంది.

మేడన్ను ఇంద్ర ధనుస్సులా విచ్చు కుంటూ ఉండగా, ఎవరి లోనైనా తాత్విక వర్ణలుజరపాలని, వేదాంత సారాలు ప్రవ రించాలని, ఉద్దేహ్యలైన చెయ్యాలని- బలంగా అనిపించింది దేవుడికి.

ఏం లాభం? ఎవరూ లేరు, స్తోత్ర సాతలు లేవు, పూజా మంత్రాలు లేవు, సహస్ర నామార్చనలు లేవు, దండకాలు లేవు...

చూర్ణామంటే మరో మోహమే లేదు. ఆపదల్లో అందరికీ కావలిసాచ్చే దేవుడికి, అవసరమైతే ఒక్కరూ లేరు, ఎవరూ లేరు.

యుగ యుగాల వేదనలు, రోదనలు, సాధనలు జీర్ణించుకున్న దేవుడికి- నిశ్చలం రంసలా గుండెను కోసి ముక్కలు ముక్కలు చేసేస్తోంది.

ఎంత సేపిలా? ఎన్ని యుగానిపించే - ఎంత సేపు?

దగ్గర్లోనే ఏదో నలుసు, ముద్ద, జీవి... కదలిక... గుచ్చి గుచ్చి చూశాడు దేవుడు- ఎలుక! చిట్టెలుక!

(ప్రాణం లేవాచ్చి, ముఖంలోకి, పెదవు ల్లోకి, చూపుల్లోకి నవ్వు చిమ్ముకొచ్చింది. ఒక జీవి కనిపిస్తే-దేవుడి కెంతఅనందం! "ఎలుకా!")

అన్నాడు దేవుడు, ఆర్చిగా. భగవంతుడి పిలుపుకి విప్పాలింది పోయి మంత్ర ముగ్ధులచూసింది చిట్టెలుక, ఆ తరువాత క్షణాల్లోనే లేచుకుని తెలిదితెచ్చుకుని 'బుడిక బుడిక' మని అక్కణ్ణింది తొందర తొందరగా వెళ్ళి పోయింది.

గాభరా పడిపోయిన దేవుడు "అగు ఎలుకా! నాలో మాట్లాడు..." అన్నాడు. "ఎవరు నువ్వు?"

"దేవుణ్ణి"

"కాదు, ఎవరో మాంత్రికుడివి. ఎలుకలు పట్టే వాడివి"

నవ్వేశాడు దేవుడు "కాదు, దేవుణ్ణి. నువ్వు నమ్మకుంటే- కావలిస్తే నీకు నా మహిమ చూపించ గలను..."

ఆ మాటలో మరింత బెదిరిపోయి ఇంకా

ఈ దర్శనాలకి టక్కెట్లు పట్టేస్తారు... వెళ్ళు వెళ్ళు... లోపలికి వెళ్ళు..." ఇంకా దూరం వెళ్ళి మండపం మలుపు తిరుగుతూ ఆగి, "ఇంతకీ నువ్వు దేవుడివేనా? ఏమోలే- నాకేందుకూ?" అని తురుముంది ఎలుక.

వింత వింత శుభాకాంక్షలు!

ఇది శుభాకాంక్షల సేజను. క్రీస్తుమనీ ముందు నుంచి కొత్త సంవత్సరం వచ్చేసరకూ శుభా కాంక్షలు గ్రీటంగు కాట్రల రూపంలో తెలి గ్రాంల రూపంలో, ఉత్తరాల రూపంగా విరి విగా వెళ్ళుంటాయి. పుట్టిన రోజు, వివాహం మొదలయిన సందర్భాల్లోకూడా శుభాకాంక్షలు చెబుతారు. ఇతర వివిధ సందర్భాలకు తెలిగ్రాంల రూపంలోనే వెళ్ళుంటాయి. అండలో ఆల్టర్ నేటివ్ తెలిగ్రాం కంపెనీ అనే ప్రైవేటు వ్యాపార సంస్థ వుంది. తెలిగ్రాఫ్ డిపార్ట్ మెంటుమార్దిగా యీ సంస్థ వినియోగ దార్లు యిచ్చిన శుభాకాంక్షల తెలి గ్రాంలను అయీ వ్యక్తులకు అయీ

సంస్థ ఉద్దేశ్యం ద్వారా అందజేస్తుంది. ఈ కంపెనీ సేవలకు మంచి గుర్తింపు వుంది. అభినందనలు అందజేయడంలో ఈ కంపెనీ ఎన్నో వింత వధులను ప్రవేశ పెట్టి జరు గుచేస్తూ అమలు జరుపుతోంది. అభినందన అందుకున్న వాడు ఆ అనుభవాన్ని మరచి పోకుండా వుండాలని ఈ సంస్థ ఉద్దేశం. ఈ కంపెనీ వారిసంస్థల్లో 'కస్టోమర్స్' ఒకటి. కంపెనీ నుంచి అందమైన అమ్మాయి అభినందన అందుకోవాలని వ్యక్తిని కలసి ముందుగా ముద్దు పెట్టుకుని తరువాత సమా వారాన్ని అందిస్తుంది. ఇంకో వధు-క్రిస్టింగ్ గ్రామో! తెలిగ్రాం తెచ్చిన యువతి లో దుస్తులు మినహా మిగిలినవి విప్పివేసి ఆ రూపంలో తెలిగ్రాం అందిస్తుంది. తెలి గ్రాంలోని సమావారాన్ని అందమైన బాగోలో మధురమైన సామద్యాల వినిపించడం 'సింగింగ్ గ్రామో' అంటారు. ఇటీవల యీ సంస్థ ఒక కొత్త వధుని కనిపెట్టి అమలు జరుపుతోంది. ఇది భయం కరమైనది. దీనిని 'అవరేషన్ పాక్ స్టాప్'గా

అభివర్ణించారు. తెలిగ్రాం అందుకున్న వ్యక్తి జీవితాంతం ఆ అనుభవాన్ని గుర్తు పెట్టు కునేలా చేసే వధులి యిది. అభినందన తెచ్చిన వ్యక్తులు ముగ్గురు వల్లని ముసుగుల్లో వస్తారు. వారి దగ్గర రివాల్యూర్, గ్రీనేడులు, పాగ బాంటు వుంటాయి. అనంత వ్యక్తిని తుపాకు లతో బెదిరించి కారు ఎక్కిస్తారు. ఈలోగా యింట్లో యింకెవరైనా వుంటే పోలీసులకు ఫోన్ చేయకుండా కట్టేసి ఒకరు కావలాగా వుంటారు. ఆ వ్యక్తిని కార్లో కాసేపు అటూ యిటూ తిప్పి యింటికి తీసుకు వచ్చి, అసలు విషయం వివరిస్తారు. తమ దగ్గర వున్నవి నిజమైన ఆయుధాలు కావని, అట బొమ్మలనే చెబుతారు. భయం భయంగా అరగంట సేపు రైటిల నంటి వ్యక్తులలో గడి పిన ఆ వ్యక్తి మనసు కుదుట పడుతుంది. అప్పుడు శుభాకాంక్షలందిస్తారు. ప్రస్తుతం యీ రకమైన శుభాకాంక్షలకు గిరాకీ ఎక్కువగా వుందట. వెర్రి వెయ్యి విధాలవ్వారందుకే!

నూతన సంవత్సరంలోకి అడుగు పెడుతున్నాం అనగానే గ్రీటింగ్ కాట్రలు, డైరీలు ప్రతిషాపులోనూ దర్శనమిస్తుంటాయి. పెద్ద పెద్ద కంపెనీల వాళ్ళు అనేక రకాలుగా అత్యంత రమణీయంగా అనేక సైజులలో వ్యాపారాభిర్ది కోసం డైరీలను బహిమతులు గా ఇవ్వడం మాస్తుంటాం. డైరీ అనే మూల లాటిన్ భాష నుంచి వచ్చింది. డైరీయన్ అంటే 'దిన బల్లెర్' అని అర్ధం. మన మంతా దీనిని దిన చర్య గ్రంథం అన్నా డైరీ అనే మూల అందర్నీ ఆకట్టుకుంది. డైరీ రచన గ్రీకు, రోమనుల కాలంలో ఉన్నట్లు అధారాలున్నాయి. 15వ శతాబ్దంలో మాత్రం బాగా అభివృద్ధి చెందింది అంటూ డైరీ రచన వల్ల మనకు అప్పటి సామాజిక, సాంస్కృతిక, శ్రీతిగతులు తేలతెల్ల మవుతాయి. అనాడే ఉద్దేశ్యముతో డైరీలు వ్రాసుకొన్నప్పటికీ, ఇప్పుడని సాహిత్య పరంగా, పేరుతో బాటు ధనాన్ని సంపాదించుకుంటున్నాయి కూడా! ఇంగ్లీష్ భాషలో ఎన్నో ప్రముఖ డైరీలున్నాయి. శామ్యూల్ పెసెన్ (1643-1708) డైరీకి ఎంతో పేరుంది. ఈ డైరీ జనవరి 1వ తేదీ ప్రారంభమై మే నెల 29వ తేదీ 1669లో అంతమైంది. శామ్యూల్ పెసెన్ బ్రిటిష్ నాకాదళంలో సివిలియన్ ఉద్యోగి. 1660 నుంచి డైరీ వ్రాశాడు. ఆ రోజులలో జరిగిన సంఘటనలు, కోర్టులో జరిగిన విచిత్రాలు ప్రస్తావించాడందులో. ఈ డైరీ, డైరీ సాహిత్యంలో గణనీయమైన గుర్తింపు పొందింది. అలాగే జాన్ ఎలిస్ (1602-1706) డైరీ అనాటి రాజకీయ సంగతులు వెల్లడి చేసింది. ఈ డైరీ వల్ల 2వ చార్లెస్ గూర్చిన ఎన్నో విషయాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. దీనిని 1818న ముద్రించారు. సర్ విలియం డగ్లెష్, తను వ్రాసుకున్న డైరీ అందరూ చదివేదిగా అవుతుందని కలలోవైచా ఊహించలేదు. కాలిఫోర్నియా లో 1605-1705; వ్రాసిన డైరీ సంగతులు 1625-60 మధ్య జరిగినవి! అలాగే ఎల్లర్, జార్జి ఫాక్స్ 1624-91న వ్రాసిన డైరీ ఎంతో గొప్పది. ఇది 1694 లో ప్రచురించబడ్డాయి. ప్రముఖ రచయితలయిన జనాథన్ స్వెట్జు, జెమ్స్, బాలెన్, జాన్ సెన్, లూల్ స్ట్రాయిల డైరీలు, సాహిత్యంలో చోటు చేసుకున్నాయి. విక్టోరియా మహారాణికి లేఖలు, డైరీలు, రాయడం ఎంతో ఇష్టమట. ఆమె వ్రాసిన డైరీలు ముద్రించబడి ఎంతో ప్రాచుర్యం పొందాయి. సుమారు 40 లక్షల ప్రతులు అమ్ముడయ్యాయంటే అశ్చర్యమే కదా! 5వ జార్జి వ్రాసిన డైరీలు 24 సంపుటలు ముద్రించబడ్డాయి. మనకున్న 'డైరీ' సాహిత్యంలో 'గురజాడ డైరీ' చాలా ముఖ్యమైంది. 1857లో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా భారత ప్రజలు నిర్యసించిన ప్రథమ స్వేచ్ఛ త్వ సం గ్రామాన్ని తెలియజేసే ఉర్దూ కవి గాలిబ్ డైరీ మరొకటి! 20వ శతాబ్దంలో ఇంచుమించు అన్ని దేశాల ప్రజలూ డైరీ రచనల పట్ల మక్కువ కనపరచారు.

-మాచిరాజు వేణుగోపాల్